

เปลี่ยนใจเข้าเรียนที่อื่น ... ขอคืน “ค่าบำรุงการศึกษา” ได้ไหมครับ ?

คดีปกครองที่นำมาเล่าสู่กันฟังในวันนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการขอคืนเงินค่าบำรุงการศึกษาของนักศึกษา ซึ่งผ่านการคัดเลือกให้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย แต่ต่อมาภายหลังจากระค่าบำรุงการศึกษาแล้วได้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยแห่งอื่นแทน

ข้อเท็จจริง คือ นาย อ. บุตรของผู้ฟ้องคดี อายุ ๑๘ ปี เศษ ได้รับการจัดสรรโควตาให้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของผู้ฟ้องคดี และได้ไปรายงานตัวพร้อมทั้งชำระค่าบำรุงการศึกษา จำนวน ๑,๐๐๐ บาท แต่ต่อมาได้ขอลอนสิทธิการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของผู้ฟ้องคดี เพื่อเข้าเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัย น. และได้ขอเงินค่าบำรุงการศึกษาคืน

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ไม่สามารถคืนเงินค่าบำรุงการศึกษาให้ได้เนื่องจากตามระเบียบของมหาวิทยาลัย นักศึกษาใหม่ที่ชำระค่าบำรุงการศึกษาแล้ว หากไม่เข้ากรณีขอยกเว้นจะขอลอนคืนเงินดังกล่าวไม่ได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาต่อการวางแผนจัดการเรียนการสอนและเพื่อไม่ให้เป็นการคัดโอกาสบุคคลอื่นในการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า เป็นการเอาเปรียบเพราะผู้ฟ้องคดีสามารถรับนักศึกษาใหม่แทนได้ จึงได้ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลปกครองพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีคืนเงินค่าบำรุงการศึกษาให้แก่ผู้ฟ้องคดี

สถาบันการศึกษาที่ได้รับชำระค่าบำรุงการศึกษาไปแล้วต้องคืนเงินจำนวนดังกล่าวหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อมหาวิทยาลัยของผู้ฟ้องคดีเปิดรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาในระบบโควตา จำนวน ๓ รอบ และบุตรของผู้ฟ้องคดีได้ไปรายงานตัวและชำระค่าบำรุงการศึกษาในรอบที่ ๑ โดยไม่ได้สละสิทธิเพื่อรอฟังผลการสอบคัดเลือกเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัย น. ทั้ง ๆ ที่หากไม่ผ่านการสอบคัดเลือกของมหาวิทยาลัย น. ก็สามารถสมัครเข้ามหาวิทยาลัยของผู้ฟ้องคดีในรอบที่ ๒ และรอบที่ ๓ ต่อไปได้ ประกอบกับไม่ปรากฏว่ามหาวิทยาลัยของผู้ฟ้องคดีมีหลักเกณฑ์ในการจำกัดสิทธิผู้ที่สละสิทธิในการเข้าศึกษาระบบโควตาจะสมัครเข้าศึกษาอีกครั้งไม่ได้

การที่บุตรของผู้ฟ้องคดีได้เข้ารายงานตัวและชำระค่าบำรุงการศึกษาให้แก่ผู้ฟ้องคดีย่อมแสดงว่าสมัครใจที่จะเป็นนักศึกษาใหม่ของผู้ฟ้องคดี การเรียกให้บุตรของผู้ฟ้องคดีชำระค่าบำรุงการศึกษาก่อนเริ่มเปิดภาคเรียนจึงมิได้เป็นการเอาเปรียบแต่อย่างใด และการกระทำดังกล่าวก็เป็นไปเพื่อยืนยันสิทธิในการเข้าศึกษาอันเป็นมาตรการในการป้องกันไม่ให้ผู้ได้รับการพิจารณาในระบบโควตา รวมทั้งบุตรของผู้ฟ้องคดีสละสิทธิ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาในการวางแผนจัดการเรียนการสอนของผู้ฟ้องคดี และเพื่อไม่ให้เป็นการคัดโอกาสผู้สมัครรายอื่นที่มีความประสงค์จะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของผู้ฟ้องคดี ประกอบกับในกรณีดังกล่าวนี้ไม่มีเหตุใด ๆ ตามที่กำหนดในระเบียบของมหาวิทยาลัยของผู้ฟ้องคดีที่จะต้องคืนเงินบำรุงการศึกษา เช่น ไม่สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาเดิม ถูกเกณฑ์เข้ารับราชการทหาร ป่วยจนไม่สามารถเรียนได้ หรือเสียชีวิต เป็นต้น

ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่สามารถเรียกเงินค่าบำรุงการศึกษาคืนได้ และผู้ฟ้องคดีก็ไม่ต้องคืนเงินค่าบำรุงการศึกษาให้แก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 502/2557)

คดีนั้นนอกจากศาลปกครองสูงสุดจะได้วินิจฉัยเนื้อหาของคดีอันทำให้เป็นอุทาหรณ์ที่ดีที่ทำให้นักเรียนนักศึกษา และผู้ปกครองได้ทราบ ว่า เมื่อสมัครใจหรือยินยอมเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาแห่งใดแล้ว ผู้เข้าศึกษาต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์หรือกฎระเบียบที่สถาบันการศึกษาแห่งนั้นได้กำหนดไว้ รวมทั้งยังได้วินิจฉัยเกี่ยวกับความเป็นผู้เดือดร้อนหรือเสียหายที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ซึ่งคดีนี้ผู้ชำระเงินค่าบำรุงการศึกษาคือนักศึกษาซึ่งเป็นผู้เยาว์

ซึ่งสามารถฟ้องคดีเองได้ถ้าหากศาลเห็นสมควรอนุญาต หรือผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นบิดาอันเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมก็สามารถฟ้องคดีแทนได้โดยยื่นหลักฐานแสดงความเป็นผู้แทนโดยชอบธรรม เช่น สำเนาทะเบียนบ้าน เป็นต้น ซึ่งคดีนี้ผู้ฟ้องคดีมิได้ดำเนินการในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรม อีกทั้ง ไม่ได้เป็นผู้ชำระเงินค่าบำรุงการศึกษา ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจะเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีนี้หรือไม่ ผู้อ่านสามารถศึกษารายละเอียดได้จากคำพิพากษาดังกล่าว ... ครับ !

นายปกครอง
